

XIYENGE 10: NAWU WA NTSARISO

NKOKA

Loko u titsarisa na hina, **u amukela milawu** kunwe ni mintsengo ya mali leyi nga pfuxetiwa ku ya hi lembe – dyondzo rero (ku katsa ni milawu, tipholisi, ni tikhodi ta matikhomele), leswi u nga swi hlaya elayiburari eka papila ra web (webpage) ni le ka portal ya machudeni.

U nga tata kontraka leyi hi ku tsala phepha u thlela u ri kandziyisa u sayina kumbe u kombela papila leri nga tsariwa e khampasini kumbe eka va xiyenge xa swikambelo u ri sayina.

KUMBE

U ta kombisa leswaku wa amukela ntwanano wa milawu leyi na swona wa ti boha ku yi amukela hi ku tlika hi rintihlo ku kombisa leswaku wa amukela milawu ni swiboho leswi nga ta vekiwa hi vandla ra xikolo. U tshembisa leswaku u na matimba ni mpfumelelo ku endla sweswo.

Mafambiselo lawa ni milawu ya hina hi swona swi vumbaka kontraka xikarhi ka hina na wena. Kontraka leyi yi ta hela kumbe ku fika emakumu loko ku nga va ni leswi nga longoloxiwa leswi landzelaka, kumbe loko hina kumbe wena hi khansela ntsariso kumbe loko wena u tsandzeka ku ti tsarisela lembe – dyondzo rinwani ni rinwani lerintshwa. Loko wo hluleka ku hakela timali, ntwanano wu ta fika emakumu, kambe hambani swi ri tano hina hi na timfanelo ku koxa mali hinkwayo le yi nga sala ku hakeriwa.

Loko u teka xiboho xa ku transfera u suka eka khampasi yinwani u ya eka yinwani kwala ka xiyenge xexo kumbe eka swiyenge swinwani swa kwala ka Vandla ra The Institute kumbe u titsarilela nkarhi lowu wa ha taka eka Vandla ro Tiyimela hi roxe ra Dyondzo (The Independent Institute of Education), eka timali hinkwato le ti nga sala ku hakeriwa, ni ku tshinya loko nga ha ta endlwaku ku ya hi matirhiselo ni milawo ya Vandla ra The Institute, hi ta ya emahlweni hi endla milawu leyi yi nga eka kontraka.

U ta fanela ku hetisisa kontraka yintshwa lembe rinwani na rinwani ku katsa ni swa timali ta lembe rero.

U ta fanela ku tsala papila eka nhloko ya khampasi kumbe munhu loyi a nga nyikiwa matimba hi va khampasi, kumbe mininjere wa swa online u va tivisa hi ku cinca lo ku nga va ku kona mayelana ni vuxokoxoko bya wena.

Loko ku ri na leswi u nga swi twisisangiki mayelana ni kontraka, khumbana na hina, u hi kombela hi ta ku hlamusela hi kontraka leyi u nga se yi amukela.

Ku na marito kumbe swiga swa nkoka leswi nga tsariwa hi marito ya ntikelo la wa ya nga

tshikeleriwa. Swinwana swa swona **swi nga engetela xikweleti xa wena kumbe tinwana ta timfanelo ta wena ta xinawu** mayelana na kontraka, kumbe hina swi nga **hi khoma mavoko. Ha ku kombela u ta fanela swi hlaya hi vukheta.**

Timfanelo ta wena ta xinawu tani hi muamukeri wa vukorhokeri (consumer) ni malunghelo ya vuhlayiseki bya wena bya xinawu, swi sirhelelekile. Xikongomelo xa kontraka leyi a ku nga vi ku tlula nawu, ku sivela, ku hunguta kumbe ku sivela timfanelo ni vutihlamuleri ehansi ka milawu ya ku sirhelela vaxavi ni vakorhokeriwa (consumers) ni milawo yinwana yo yelana na yona.

10.1 TINHLAMUSELO

Hi marito lawa.

- 10.1.1 Switirhisiwa **swa tidyondzo**, ku ya hi vundzeni bya kontraka leyi, swi vula tibuku, matsalwa, switirhisiwa, yunifomo na swinwana switirhisiwa leswi u nga nyikiwa swona kumbe leswi u nga oderiwa swona loko u heta ku pfumelelana ni kontraka.
- 10.1.2 **Nkarhi wa swa tidyondzo** swi vula nkarhi lowu nga vekiwa wa swileriso, nkarhi lowu wu nga va lembe kumbe wu nga vi lembe.
- 10.1.3 **Ntsariso wa swa Dyondzo** swi vula mpfumelelano eka ti khoso kumbe kumbe timodulu le ti u nga ta ti endla eka lembe leri na timali ta kona.
- 10.1.4 **Lembe – dyondzo nkarhi** wa lembe wa swileriso lowu ha kanyingi wu sungulaka hi ti 1 Sunguti ku fikela 31 Dzivamisoko, kumbe 1 Mawuwani ku fikela 30 Khotavuxika eka lembe le ri landzelaka, kumbenkarhi lo wu vuriwaka.
- 10.1.5 **Amukela ni ku amukela** swi ta fanisiwa ni ku sayina.
- 10.1.6 **Ku nghena** swi katsa ku nghenela migingiriko eklasini kumbe migingiriko le yi nga lulamiseriwa lembe – dyondzo u ri eklasini kumbe u nga ri kona etlasini u endla hi mafambiselo ya online.
- 10.1.7 **Kontraka** swi ta fana ni **mpfumelelano wa swiletelo kumbe mafambiselo.**
- 10.1.8 **Ntsengo wa kontraka** swi vula timali na swikoxo swinwana leswi u faneleke ku swi hakelela swa phurogrema ya lembe – dyondzo rero, ku katsa ni ntsengo wa ku kombela, ntsengo wa ku lava ku tsarisa (pre-registration) ntsengo wa ntsariso, ni wa mali ya swa dyondzo.
  - a) Ku thlandlameta eka ntsengo wa kontraka, u nga languteriwa ku hakela mali ya mpahla ni vukorhokeri byo fana ni vutleketli kumbe thiransipoto, matsalwa, tibuku ta xikolo, swo tsala (xitexinari) yunifomo, ku tlhela va koreketa (remarking) kumbe ku tsala xikambelo- nakambe (saplimente).
  - b) Ntsengo wa kontraka wu ta cinca loko u cinca maendlelo, kumbe u cinca khampasi kumbe u cinca tidyondzo le ti a wu ti tsarisele tona, kumbe u cinca muxaka wa matsariselo.
- 10.1.9 **Ku tshika / hlwela ku tsarisa** swi vula ku ka u nga titsarisi e ku sunguleni ka lembe – dyondzo kumbe u nga se fika emakumu wa nkarhi wa ku heta tindyondzo.
- 10.1.10 **Siku le ri la taka** swi vula siku rihi kumbe rihi eka lembe – dyondzo laha u fanelaka ku hakela xiphemu eka mali ya mali kontraka.

- 10.1.11 **Mukorhokeri wa le handle** swi vula vandla ro ka ri nga ri ra vandla ra The Institute, kambe vandla ri ri ro ti yimela hi roxe, vandla le ri nga ni vutihlamuleri ku nyikela kumbe ku fambisa tiphurogreme tihi kumbe tihi ta tidyondzo. Swi nga katsa ntlawa wa le handle lo wu fambisaka swa ku kambela tidyondzo (examining) kambe ri nga ri vandla ro ti yimela hi roxe ra dyondzo (The Independent Institute of Education), vandla le ri fambisanaka ni timodulu, ti progreme, kumbe tidyondzo. Swi nga ha katsa ni vandla rinwana le ri pfunaka hi swa tidyondzo, swiendliwa, kumbe vukorhokeri eka machudeni, leswi swi lulamisiwa hi hina.
- 10.1.12 **Muhakeri wa timali** swi vula munhu loyi a bohiwaka xinawu ku va ni vutihlamuleri bya ku hakela mali ya kontraka ni timali tinwana le ti fanelaka ku hakeriwa hi xichudeni.
- 10.1.13 **Ku hakela mali yi helela** swi vula ku hakela mali hinkwayo ya kontraka kwale ku sunguleni, mali leyi yi hakeriwa kanwe hinkwayo hi xichudeni yi helerile hi siku le ri nga vekiwa.
- 10.1.14 **Xiyenge xa leswi humaka emiehleketweni (intellectual property)** i vutivi, vuswikoti bya ku sungula swa nchumu emiehleketweni, ku kota ku kombisa miehleketo ya munhu leswi nga vuyiselaka nxavo, swi sirheleriwa hi nawu wa ku alela ku yiva mintirho ya miehleketo ya vanhu vanwana (copyright) ku sivela ku yivela, mfungo wa vukorhokeri, mfungo wa ntirho (trademark) milawu yo sivela ku kopisa leswi xavisiwaka, ku tshova nawu, ni ku chicha xiyimo xi vevuka (dilute) Leswi humaka emiehleketweni swi katsa mavito ya nkoka (brand names) switumbulixiwa swintshwa, tifomula, switumbulixiwa (inivhenshini) vutivi, tidizayini le ti nga tsarisiwa, ti software ta khomputa ni mintirho ya vutshila, ku hlaya (litiresi) kumbe swa vuyimbeleri.
- 10.1.15 **Mafambiselo ya vukorhokeri** swi vula ndlela leyi phurogreme yi nga ta veketerisiwa xiswona swi katsa na la va dyondzaka va nga ri etlasini, ni la va nghenelaka titlasi.
- 10.1.16 **Minkarhi ya mahakelelo** swi vula mpimo wa nkarhi lowu u wu hlawulaka ku heta ku hakela.
- 10.1.17 **Vuxokoxoko bya munhu** swi vula hungu leri hi tivisaka munhu la hanyaka (swi katsa ni machudeni kunwe ni la va nga ta va machudeni, vatswari, vahakeri va mali, na vakorhokeri) lomu swi fanelaka, munhu la tivekaka la hanyaka wa ku tirha swa nawu (Ku nga va khampani, koporeshini – close corporation, kumbe Trust). Hungu leri lavekaka ri katsa leswi:a) hungu le ri hlamuselaka munhu, ku fana ni rixaka ra yena, rimbewu, ku tika emirini, ta vukati, muaka-tiko, muhlovo, rixaka, muhlovo, rimbewu, vukhale, rihanyu, ku tsoniwa, rihanyu, ripfumelo kumbe mintolovelo, ririmi, ku tswariwa ka munhu; b) hungu le ri hlamuselaka swa tidyondzo, rihanyu, timali, ku tlula nawu, matimu ya ntirho ya munhu; c) hungu rihi kumbe rihi le ri tivisaka vuxokoxoko bya munhu tinomboro ta yena ta foni, (vito ra munhu, adirese ya e-mail, lomu a tshamaka kona, nomboro ya foni, ndhawu lomu a humaka kona; d) rintirho le ri nga kandziyisiwa (biometrics); e) mavonele ya swilo, xivono, ndlela le yi a navelaka ku fikeleriwa kumbe ku khumbiwa ha yona hi vanhu.
- 10.1.18 **Nawu wa POPI** swi vula Vuhlayiseki Bya Vuxokoxoko bya munhu ku ya hi nawu 4 wa 2013 (Protection of Personal Information Act 4 of 2013). Nawu lowu wu tiviwa na kambe ta ni hi POPIA.

- 10.1.19 **Maendlelo** swi vula migingiriko yo katsa vuxokoxoko by munhu, ku katsa swo fana ni ku hlengeleta, ku hlayisa, ku tirhisa, ku hangalasa ku fungha, ku sivela, ku sula kumbe ku herisa vuxokoxoko bya munhu.
- 10.1.20 **Vandla ra Profeshini** swi vula vandal rihi kumbe rihi, le ri lemukiwaka hi nawu ku va ni vutihlamuleri ku fuma ni ku fambisa phurofeshini kumbe tiphurofeshini to kari kumbe swiyenge swa phurofeshini kumbe tiphurofeshini.
- 10.1.21 **Phurogrema – Nongonoko** swi vula xiyenge xa dyondzo leyi xichudeni a nga titsarisela yona eka XX, swi katsa kambe swi nga siyi handle, tidyondzo hi ku hetiseka, tikhoso to-koma tikhoso, lembe – dyondzo, modulu, wekshopo kumbe nseketelo hi mali ya xikolo.
- 10.1.22 **Ntsariso wa nkarhi - nyana** wu katsa ntsariso wa xinkarhana wa xidudeni le xi nga tsandzeka ku fikelela swilaveko swa ku amukeriwa kumbe a hlulekile ku va ni tidokumente leti lavekaka hinkwato exikolweni kumbe hi vakorhekeri va le handle, xiyimo lexi xi ta va tano ku kondza xichudeni xi fikelela swilaveko hinkwaswo leswi nga vekiwa. Ntsariso wa nkarhinyana a wu khumbi nchumu eka kontraka tani hi leswi kontraka a yi tiseketeli hi muxaka wa ntsariso.
- 10.1.23 **Khwalifikhexini / Nthwaso** swi vula khwalifikhexini le yi nga tsarisiwa eka National Qualifications Framework (NQF) leswi swi khumba khwalifikhexini yihi kumbe yihi ya Afrika – Dzonga kumbe le yi nga amukeriwaka hi va South African Qualifications Authority (SAQA) kumbe Universities South Africa (USAf) le swi yelanaka ni va NQF.
- 10.1.24 **Muxaka wa ntsariso** swi vula machudeni la va ngenaka masiku hinkwawo exikolweni kumbe la va ngenaka hi swiphemu phemu (part time).
- 10.1.25 **Milawu** swi vula mafambiselo, tipholisi, matirhelo, maendlelo switandati, Khodi ya ku khoma, madzolonga, swivilelo, Pholisi yo tshinya.
- 10.1.26 **Xiphemu** xa lembe -dyondzo swi vula hafu ya lembe –dyondzo Ku katsa ni nkarhi wo dyondza ni ku dyondzisa mayelana ni hafu Lembe – dyondzo.
- 10.1.27 **Ku hela ka xiphemu – lembe dyondzo** siku le ri nga vekiwa e ka Lembe – dyondzo ya machudeni.
- 10.1.28 **Ku sungula lembe – dyondzo** swi vula siku le ri nga simekiwa ku va masungulo ya phurogrema le yi khumbekaka eka ku kunguhata khalendara ya progreme yaleyo.
- 10.1.29 **Nsayino** swi vula ku engetela hi nsayino ni ku tiyimisela leswaku u amukela maendlelo ku katsa ni matirhiselo ya nsayino wa xi elektroniki le swi tiwiwaka hi Electronic Communication and Transaction Act 25 ya 2002.
- 10.1.30 **Xichudeni** swi vula munhu loyi a nga titsarisa ni ku dyondza ni vandla ra The Independent Institute of Education e XX.
- 10.1.31 **Maendlelo/ Ntwanano** swi vula xiyimo ni timfanelo leti nga ka dokumente leyi.
- 10.1.32 **Nhlangano** swi vula Nhlangano wo tiyimela hi woxe wa Dyondzo ni Vuleteri. The Independent Institute of Education (Pty) Ltd.
- 10.1.33 **Transifere** swi vula ku rhura ka tirhekodo ta xichudeni ni ntsariso wa yena ku suka eka khampasi yinwani ku ya ka yinwani eka xiyenge xexo kumbe xiyenge xinwana xa Nhlangano, kumbe ku cinca maendlelo kumbe ntsariso lowu a wu dyondzelaka.
- 10.1.34 **Hina, swa hina, yerhu** swi vula Nhlangano wa The Institute Kumbe XX, kumbe ha vumbirhi, ku ya hi xiyimo ni matshamelo.

10.1.35 **Wena, swa wena, nwina** swi vula hinkwavo la va ndzeni ka kontraka leyi (ku katsa ni xichudeni) hinkwavo kumbe munhu a ri yexe ku ya hi xiyimo.

10.2 SWA TIMALI NI MPFUXETO WA NTSARISO

10.2.1 Munhu unwana ni unwana la amukelaka kontraka ley kumbe loyi a nga rhumela kontraka hi khomputa ya online wa tshembisa ni ku pfumela leswaku wa tiboha na swona u na vutihlamuleri byo enta swinene ku pfumela ku hakela ntsengo wa kontraka hinkwayo eka Nhlangoano wa The Institute ku ya hi ntwanano lo wu nga edliwa. Leswi swi hlamusela leswaku u bohiwa hi xinawu hinkwenu kumbe u ri wexe ku hakela ntsengo lo wu nga ka kontraka.

10.2.2 Unwana ni unwana la amukelaka kontraka leyi u bohiwa hi ntsengo wa kontraka ku katsa xiyimo xihlala kumbe xihlala lexi ngenhisaka munhu wa vunharhu, kumbe khampani, kumbe ximponsara, loyi a nga nyiketwa Hi maendlelo lawa kambe a nga lemukiwi tani hi munhu wa vunharhu.

10.2.3 **Hi nga endla ndzavisiso wa swikweleti ni vuswikoti bya ku hakela, loko u sayina kontraka wa hi pfumelela ku endla ndzavisiso lowu.**

10.2.4 Loko hi nga amukeli ntsengo wo hakela wu helerile hi siku le ri nga vekiwa, hi nga cinca ntwanano wa ma hakelelo na swona u ta boheka ku hakela ku ya hi ntwanano lo wuntshwa lo wu hi nga ta ku nyika wona.

10.2.5 Loko ntsengo wa mali ni mahakelelo ya kona ya nga paluxiwanga, loyi a hakelaka u ta fanela ku hakela ntsengo hinkwawo wu helerile hi siku le ri nga vekiwa.

10.2.6 Ntsengo hinkwawo wa kontraka wu fanele ku hakeriwa hambani loko mudyondzi a nga ngenhisaka a dyondza etlilasini, na loko a nga hi online ya khomputa. A ku nga hungutiwi kumbe ku cinca ntsengo wa mali, na swona a wu nga riheriwi mali.

10.2.7 U fanele ku tata papila ro “kombela transfere” le ri nga tsariwa hi mfanelo ya swikombelo (papila leri ri kumeka e khampasini kumbe eka Mufambisi wa swa tiprogreme) u ta landzelela milawu ya ku endla swikombelo loko u lava ku transfera eka khampasi yinwani ya vandla ra The Institute kumbe ku cinca maendlelo, ku fana na ku cinca u nga ha dyondzi u ri handle (distance) u hlalule ku dyondza etlilasini, kumbe ka xiyenge xa ntsariso ku suka eka mudyondzi wa nkarhi hinkwawo (Full time) u va mudyondzi wa nkarhi nyana (part-time). Muchudeni a nga ti tsarisa ntsena eka khampasi yinwani kumbe ku cinca maendlelo, kumbe ku cinca ntsariso ntsena loko timali hinkwato ta le ka khampasi leyi a sukaka ka ti hakeriwile hinkwato kumbe hi maendlelo yanwana.

10.2.8 Ntsengo wa kontraka yi nga cinca hiku cinca ku suka ka khampasi yinwani u ya ka yinwani, kumbe ku cinca ka maendlelo ya mafambisele ya progreme. Mudyondzi u ta fanela ku hakela ntsengo hinkwawo ya le ka khampasi leyintshwa, maendlelo ya vukorhekeri kumbe progreme eka nkarhi wa macincelo ni ku hetiseka ka transfere. U ta fanela ku hakela ntsengo wo koxa ti transfere leti.

10.2.9 U ta landzelela milawu ni maendlelo la wa ya nga vekiwa loko mudyondzi a lava ku cinca ntsariso wa yena ku suka eka progreme yinwani ku ya ka yinwani.

10.2.10 Loko wo tshika u ve ni ku amukela ku pfuneka hi mali eka lembe dyondzo rero, u nga kombela leswaku xikweleti lexi nga sala eka akhawunti ya wena yi hoxiwa eka lembe –

dyondzo le ri landzelaka, hi ku leteriwa hi xiyenge le xi nga ka 10.2 20. Nhlangoano wa The Institute wu na matimba ya pfumela ni ku alela xikombelo lexi hi ku tsala papila. Eka xiyimo lexi Nhlangoano a yi nge cinci leswi yi nga ta swi vula.

- 10.2.11 Hi nga swi kota ku sula kumbe ku yimisa kontraka hi ku vuyisela mali ni xiphemu xa ntsengo lowu nga hakeriwa ya kontraka, leswi a swi khumbi ntsariso, kumbe mali yo kombela, ku laveka u twisisa leswaku a wu vakeriwanga ndzhawu ya nkarhi lo wu taka hi ku ya hi xiyenge 17 xa nawu wa ku hlayisa Vakorhokeli (Consumer Protection Act 68 of 2008 (“ the CPA “), a wu nga boheki ku hakela nsalo. Hi ta teka goza leri loko:
- a) mudyondzi a tsandzeka ku fikelela swilaveko swa ku amukeriwa, ku katsa hinkwaswo leswi vumbiwa ra profeshini ri swi lavaka, ku ta laveka vumboni.
  - b) vadyondzi la va nga tsarisela progreme va ri ntlawa wuntsongo; kumbe
  - c) mudyondzi lo yi a nga tsarisela xinkarhana a teka magoza ku fikelela xiyimo ni milawo kambe va nga koti ku swi fikelela hi siku le ri nga vekiwa.
- 10.2.12 Ku rihela mali hi maendlelo ya 10.2.10 swi nge katsi ntsengo wa ti progreme le ti se tisunguleke le ti mudyondzi a nga ti ngenela eka dyondzo ya leyo, hambu a ngenile etlasini/ ni ku hakelela ntsariso kumbe mali ya xikombelo /kumbe switirhisiwa swa tidyondzo leswi nga se swi nyikiwe xichudeni.
- 10.2.13 Kontraka le yi yi khanseriwile loko hina hi hlongola xidudeni endzhaku ka loko a tshinyiwile. Hi nge nwu riheli mali yihi kumbe yihi, nakambe wa ta fanela ku hakela xikweleti eka mali hinkwayo le yi saleke ya kontraka ya lembe – dyondzo rolero.
- 10.2.14 A hi nge cinci nchumu kumbe ku rihela mali loko mudyondzi a kumeka a yimisiwile nkarhinyana, a nga pfumeleriwi ku ngenela tidyondzo kumbe ku ngenela migingiriko ya progreme yihi kumbe yihi, ku nga va hi xivangelo xihi kumbe xihi a nga hlongoriwi endzhaku ka ku tshinyiwa (lomu swi nga va ku tano). Wa ha boheka ku hakela ntsengo hinkwawo wa kontraka.
- 10.2.15 Masiku la wa ya nga vekiwa ku hakela mali ya longoloxiwile eka xikedulu (schedule) xa lembe kumbe loko u amukela kontraka leyi eka lembe- dyondzo ro sungula kumbe loko u amukeriwa eka lembe – dyondzo hi fomo ya ntsariso eka lembe ra vumbirhi ni le ka malimbe la ma landzelelaka ya tidyondzo tani hi xiyimo ni mpfumelelano.
- 10.2.16 Loko kontraka leyi yi fike makumu, milawu leyi hi sirhelelaka ya ha ri na matimba ni ku ya emahlweni yi hi sirhelela.
- 10.2.17 U ta fanela ku hi rhumela hi fanela ku amukela papilla le ri u nga ri sayina ri ya eka munhu la nga nyikiwa matimba hi Nhlangoano wa The Institute loko u anakanya ku khansela ntsariso wa wena mayelana ni kontraka. Nhlangoano wa The Institute wu nga khoma mintsengo leyi landzelaka ku nga ku hakela mali yo khansela kontraka, u ti boha ku va u twisisa leswaku ku hakela mali yo khansela kontraka swi vula yini tani hi laha swi vekiweke kona eka xiyenge 14 xa CPA nakambe twisisa leswaku hi pfumelelanile ku ya hi xiyenge 14 (3) (b) (i), ku hakela mali ya mafambiselo ni timali tinwana.

Loko kontraka ya ntsariso wa wena yi yimela ti simesta timbirhi ivi u khansela:	Mali le yi nga tsariwa laha u ta yi hakela na swona a u nga ha thleriseriwi yona:
--	--

u nga se fika siku leri nga vekiwa ro sungula progreme	10% ya Ntsengo Hinkwawo yi ta hakeriwa ku nga ri na mhaka leswaku u hlawule mahakelelo wahi, u ta hakela mali hinkwayo ya lembe – dyondzo kunwe ni mali ya switirhisiwa leswi u nga swi nyikiwa na leswi nga odiwa swi kongome wena.
Loko nkarhi lo wu nga vekiwa wa ku hela ka simesta eka lembe – dyondzo ra wena ra khalendara	50%ya ntsengo wa kontraka kunwe ni ntsengo hinkwawo ya switirhisiwa swa lembe – dyondzo leswi u nga swi nyikiwa kumbe leswi nga odiwa swi kongome wena.
Nkarhi wunwana ni wunwana loko ku hela simesta yo sungula	100% ya ntsengo wa kontraka, kunwe ni ntsengo hinkwawo wa timali ta lembe – dyondzo kunwe ni switirhisiwa leswi u nga swi nyikiwa kumbe leswi nga odiwa swi kongome wena
Loko kontraka ya ntsariso wa wena yi yimela simesta yinwe ntsena ivi u khansela:	Ntsengo lowu landzelaka wu ta fanela ku hakeriwa hinkwawo na swona a wu nge thleriseriwi:
Loko siku le ri nga vekiwa ra ku sungula progreme ri nga se fika	10% ya Ntsengo hinkwawo yi ta hakeriwa ku nga ri na mhaka ni mali leyi nga ta va u se u yi hakerili, ku katsiwa ni ntsengo hinkwawo wa lembe – dyondzo kunwe ni switirhisiwa leswi u nga nyikiwa kumbe leswi nga odiwa swi kongome wena.
Kumbe nkarhi wihi kumbe wihi endzhaku ka siku le ri nga vekiwa ra masungulo ya progreme	100% ya ntsengo wa kontraka, ku katsa ni ntsengo hinkwawo wa lembe – dyondzo, kunwe ni switirhisiwa leswi u nga nyikiwa kumbe swi nga odiwa swi kongome wena.

- 10.2.18 Loko mali yo hakela kontraka yihi kumbe yihi yo hlwela ku hakeriwa, hi nga ha alela xichudeni ku nghena ekhampasini, ku nghena etlasini eka progreme kumbe tidyondzo leti a ti hlawuleka, kumbe grajuwexini, na kambe hi nga ala hi khoma mbuyelo, ti (results) wa xichudeni ku fikela loko mali leyi lavekaka yi hakeriwili. A ku nga vi na xihlawu- hlawu eka milawu ya hina leyinwana. Mudyondzi wa ha boheka ku tatisa ni ku ngenisa ti asayimente ni ti asesimente leti nga lulamisiwa eka nkarhi wa lowo. U boheka ku hakela ntsengo hinkwawo hambu loko u aleriwa ku nghena etlasini, hambu loko hi khome mbuyelo bya wena.
- 10.2.19 Wa ha boheka ku hakela ntsengo lowu hina hi nga ta hakela loko wena u tshova ntwanano wa kontraka leyi. Swikoxo swa mali ya hina swi nga katsa mali ya nawu ndzavisiso na ku londza swikweleti.
- 10.2.20 Loko mali yo hlwela ku hakeriwa ku kondza ku hundza 30 wa masiku ya khalendara, ku nga lulamisiwanga ku hakela hi nkarhi wunwana, hi nga ku boha leswaku u hakela nsalo wa mali ya kontraka. Hi ta thandleka ntswalo e henhla ka xikweleti le xi nga sala, hi ta endla leswi hi ti rheyiti (rates) ta le henhla tani hi Nawu wa Vumbiwa bya Swikweleti ,34 ya 2005. (National Credit Act, 34 of 2005) ta ni hi ku amendiwa ka yona nkarhi ni nkarhi.
- 10.2.21 Xitatimende xa akhawunti kumbe papila le ri nga sayiniwa hi mininjere wa swa timali loyi a nga vekiwa hi va Nhlanguano wa The Institute, papila le ri ri vulaka ntsengo

hinkwawo wa xikweleti hi nkarhi wihi kumbe wihi u ta swi amukela tani hi vumboni bya xikweleti xa wena eka hinkwaswo.

- 10.2.22 Loko u khansela kumbe u tlula kumbe u yima, kumbe u transfera ku ya hi nawu lowu, a swi nga vuli leswaku u pfumeleriwa ku lehiseriwa nkarhi wo hetisa tidyondzo ta wena le ti u nga titsarisela tona.
- 10.2.23 U ta tsalela munhu la nga nyikiwa matimba hi va Nhlanguano wa The Institute xikanwe kanwe loko u cinca adirese kumbe tinomboro ta wena ta foni eka sisteme.

10.3 Swiboho swa vuhlayiseki

- 10.3.1 A wu fanela ku hangalasa vuxokoxo bya munhu wihi kumbe wihi kunwe ni vuxokoxoko bya wena kunwe ni ku titsarisa ka wena kumbe nomboro ya wena ya xikolo (ID) le yi u nga nyikiwa eka ntsariso wa wena wa khomputa kumbe ku titsarisa hi “online “ni titsarisa ka munhu loyi a nga ri ki na timfanelo a nga munhu wa vunharu kumbe ku tsala ntokoto wa lowo hi ndlela yihi kumbe yihi leswi nga paluxaka eka munhu wa vunharu. Loko wo tsandzeka ku hlayisa vuxokoxoko bya vutivi bya wena byi nga hlayisekanga, u nge swi koti ku lumbeta hina ni ku hi vona nandzu loko u lahlekeriwa ni ku onhekeriwa hi ku va u hlulekile ku hlayisa mavito ni vuxokoxoko bya wena.
- 10.3.2 Loko u heta ku ngenhisa kumbe ku tsarisa vuxokoxoko bya wena / ntsariso kumbe nomboro ya wena ya vuchudeni, hi ta pfumela leswaku migingiriko hinkwayo le yi nga ta endliwa eka ntsariso wa khomputa l ya wena na swikombelo hinkwaswo swi ni ntiyiso. Loko munhu wunwana o nghenelela a tirhisa mavito ya wena, hi ta ya emahlweni hi nwi pfuna onge wena u nwi nyikile mpfumelelo.
- 10.3.3 Hi tiyisisa leswaku hi na vuhlayiseki ni vusirheleri lebyi nga tshamiseka e ku hlayisekeni ka vuxokoxoko bya mavito ya wena kumbe vuxokoxoko bya vuhlayiseki bya wena le byi u nga hi nyika loko u titsarisa hi khomputa kumbe online, Hambi swi ri tano, wa pfumela leswaku hambini hina hi pfumela ku ta teka vutihlamuleri ku sirhelela ku tshova kumbe ku tsandzeka vuhlayiseki ku ya hi ntsariso wa “online “, mahungu wa hi kumbe wa hi la nga rhumeriwaka hi linki le yi nga hlayisekangiki kumbe ndlela ya mafambiselo ya mahungu ya nga kumeka ku nga ri na hlayiseka ka xinawu, ku nghenelela swi nga ri nawini, kumbe ku nghenelela munhu wa vunharu, hina hi nge teki vutihlamuleri.
- 10.4 Nkoka wa ku sirhelela (Indeminithi):
- 10.4.1 Xisirhelelo xa indeminithi ya wena eka hina eka ti kleyimi (claim), ku lahlekeriwa, ku onhakeriwa, ku vaviseka, kumbe rifu le ri nga humelelekaka hikwalaho ka swihoxo kumbe vusopfa kumbe hi vomu kumbe ku hluleka ku endla swa nchumu hi wena mudyondzi, kwala khampasi kumbe ehandle ka khampasi.
- 10.4.2 Mudyondzi u ngenhela migingiriko hinkwayo a teka risk yena nwini, na kambe:
- a) **u nyikela mpfumelelo** wa leswaku mudyondzi a nghenelela mintlangu e XX, ekhampasini kumbe ehandle ka khampasi, ku katsa ni mintlangu, swipotso, swa ndhavuko, swa tidyondzo, migingiriko ya ku titsakisa, marendzo, ku bela hi moya, kumbe migingiriko yo yelana na swona.

- b) twisisa leswaku migingiriko **yi nga tisa ngozi ya ku vaviseka** na swona a hi nga vi ni vutihlamuleri bya ku seketela kumbe ku va hi basopa kumbe ku va valanguteri kumbe ku fambisa migingiriko leyi.
- c) **hi sirheleli hi indeminithi** (ku katsa ni tikhampani let hi tirhisanaka na tona, vatirhi, tikontraka leti tirhaka hansi ka hina, ni va yimeri **eka ti kleyimi tihi kumbe tihi** le ti fambelanaka ni ku lahlekeriwa, ku onhakeriwa, vaviseka kumbe rifu ra mudyondzi kumbe nhundzu ya yena exikarhi ka migingiriko leyi, handle ka loko tingozi leti ti vangiwane hi kokwalaho ka vusopfa bya maendlelo ya swilo.; na kambe
- d) **nyika mpfumelelo** eka wunwana ni wunwana wa vatirhi va hina kumbe wunwana ni wunwana wa vayimeri va hina ku pfuneta mudyondzi loyi a xanisekaka loko a nghenele migingiriko yo kari. **Na mpfumelelo wa kupfuneka hinkwaswo swa rihanyu**, hi matimba yo fana na ya vatswari (in loco parentis) la ha va nga koteku ku fikelela vatswari kumbe muyimeri wa mutswari wa mudyondzi eka **xiyimo xa xihatla hi ta rihanyu**; na kambe
- e) **wa pfumela ku hakela ntsengo hinkwawo lo wu yelanaka ni timali le ti nga hakeriwa hi Nhlango wa The Institute va hakela ku tshunguriwa ka mudyondzi.**

10.5 Hi ku angareta:

- 10.5.1 U languteriwa ni ku pfumela leswaku mahungu hinkwawo ya ku kombela ni ku titsarisa kunwe na kontraka leyi swi ni ntiyiso na kona swi lulamile.
- 10.5.2 Munhu loyi a amukelaka milawu leyi Wa pfumela ni ku tshembisa leswaku u ta kota ni ku endla hinkwaswo swa kontraka leyi.
- 10.5.3 Thlandla kambirhi loko u amukela kontraka leyi ni milawu ni matshamelo ya kona tani hi xiphemu xa ku titsarisa ka wena hi mali leyi mudyondzi a hakelaka kumbe loyi a nwi hakelelaka., mudyondzi u laveka ku kombisa leswaku wa amukela milawu hi ku komba ku amukela eka portal ya machudeni loko va nghena eka portal kwale kusunguleni, swi ta boha ku landzelela swiboho leswi.
- 10.5.4 Hi nga khansela kumbe ku cinca siku ro sungula kumbe ro heta kumbe nongonoko (timetable) na vumbiwa ra klasi hi nga ku tivisangi leswaku ha cinca., kambe hi ta va hi ri na meehleko leyi nene, ku amukela ku cinca ka swiyimo.
- 10.5.5 Hi nga cinca kharikhulamu na vundzeni bya progreme kumbe xiphemu xa yona lexi nga tsarisiwa.
- 10.5.6 Hi nga yimisa tiprogreme hinkwato kumbe xiphemu xa progreme loko yi nga laveki hi mpimo wo ringanela, ntsena loko ntsengo wa nkontraka wu lulamisiwa ku ringanela, na loko eka progreme machudeni va nga se sungula hi tidyondzo ta progreme ya leyo.
- 10.5.7 Mudyondzi u fanele a tiyisisa leswaku u titsarisele tidyondzo, ti modulu, ti progreme leti hikunene a lavaka tona.
- 10.5.8 Mudyondzi u fanele ku xiyaxiya ni ku vona leswaku u twisisa swilaveko hinkwaswo swa ntsariso, swilaveko swa dyondzo (ti prospektasi) na milawu hinkwayo ya mahlawulele ya tidyondzo (sabhjkte), ni nkarhi lowu nga pfumeleriwa ku wu teka ku heta progreme leyi u nga yi hlawula.

MILAWU YA NTSARISO 2022 14072021

- 10.5.9 Wa boheka ni ku tshembisa leswaku u teke nkarhi ni vuxokoxoko ku xopaxopa tidyondzo ni progreme, ti sabjekte, ni timodulu u nga si amukela kontraka leyi. Wa hi nchuncha eka vutihlamuleri byo lahlekeriwa kumbe xikweleti le xi nga vangiwa hi ku titsarisa ko hoxeka, kumbe ku kambisisa.
- 10.5.10 Mudyondzi u fanele ku ya eka Vufambisi bya Swiringanyeto bya Afrika Dzonga (SAQA) kumbe TiYunivhesiti ta Afrika Dzonga kumbe ha vumbirhi bya swona, va fanele ku tiyisisa vumboni bya tidyondzo le ti nga dyondzeriwa entsungeni, mudyondzi u ta ti hakelela migingiriko leyi.
- 10.5.11 Hi amukela leswaku, lomu swi faneleke, tikhwalifikhexini ta tidyondzo ti vumbiwile ku va ti landzelela swilaveko leswi nga na mayelana ya Vumbiwa bya ti Phurofexini ta Afrika Dzonga ni Nhlngano wa The Institute ti bohiwa hi swilaveko leswi.
- 10.5.12 Wa pfumela ni ku amukela leswaku u tiva mavumbiwa la wa ya fambisaka, ya pasisaka (khiredita) ni ku nyika tidyondzo ni tiprogreme ta machudeni na ku twisisa matsariselo ya kona.
- 10.5.13 Laha swi fanelaka u fanele ku titsarisa ni muaveri wa le handle loyi a fanelekeke ku avela tistadi progreme kumbe tikhwalifikhexini na ku landzelela swilaveko, tipholisi ni mafambisele, ku katsa ni ku hakela mali ya kontraka.
- 10.5.14 Milawu ya hina ya kumeka elayiburari eka webite na portal ya machudeni. Hi pfumelela machudeni va kota ku vona milawu e ka masiku ya nthlanu ya le xikarhi ka vhiki ku sukela siku ro sungula leri vekiweke ku sungula progreme. Machudeni ya na masiku ya 10 ku hlaya ni ku twisisa milawu ni leswi milawu leyi yi tirhisaka xiswona eka progreme. Endzhaku ka swona hi ta teka leswaku u hlayili, wa twisisa, na swona u ta landzelela milawu hinkwayo ku sukela siku le ri u amukelaka kontraka leyi.
- 10.5.15 Hi nga cinca milawu kumbe hi nghenisa milawu yintshwa mayelana na lembe – dyondzo, na mafambiselo ya timhaka, matikhomelo ya mudyondzi na timhaka tinwana, hi nkarhi wihi kumbe wihi, ncinco lowu wu ta tivisiwa eka portal ya machudeni. Mudyondzi u boheka Ku landzelela milawu leyintshwa, na milawu le yi nga cinca.
- 10.5.16 Hi tekela lembe – dyondzo enhlokweni kunwe ni ntiyiso wa vuhlayiseki. Hi ta teka goza ro tshinya eka mudyondzi loyi hi pfumelaka leswaku u yiverile kumbe u endle vuxisi, ku kopela ntirho wa vanwana, kumbe ku tlula milawu ya vuhlayiseki bya lembe – dyondzo. Loko mudyondzi a yimisiwa eka tidyondzo ta yena kumbe a hlongoriwa, wa ha boheka ku hakela mali hinkwayo ya kontraka.
- 10.5.17 Mintirho hinkwayo ya miehleketo leyi yi nga endleka hi matirhelo ya ya tidyondzo na swiboho swi le henhla ka Nhlngano wa The Institute, ehandle ka loko ku ve ni mpfumelelano- ximfumo lowu nga tsariwa khale hi Mutsaleri wa The Institute mayelana ni vuhumelerisi bya Mintirho ya Miehleketo. Loko kontraka leyi yi amukekelekile, wa pfumela leswaku mudyondzi u pfumerile ku nyikela ni ku hundzisela mpfumelelo xinawu ku va The Institute yi va ni matimba yo va vinyi va mintirho ya miehleketo leyi nga endliwa hi mudyondzi eka lembe-dyondzo ra dyondzo, ndzavisiso, kumbe projeke na va The Institute, kumbe ku tirhisa switirhisiwa kumbe ndhawu ya The Institute. Loko mhaka ya ku nyikela yo kumeka yi nga ringalenanga wena mudyondzi wa pfumela ku sayina ntwano wa deed ku kombisa leswaku Swi ta fambisiwa hi The Institute.
- 10.5.18 Hi ta endla hi matimba ya hina hinkwawo loko swi koteka ku sungula progreme leyi ngi a yi yimisiwili kumbe yi hungutiwili hikwalaho ka leswi hi nga riki na matimba ehnhla

- ka swona. Leswi swi katsa swirhalangana leswi swi hi sivelaka ku yisa kontraka emahlweni, xiyimo mhangu yo ka hi nga yi langutelanga, mhangu ya xihatla, mintirho ya Xikwembu ni mfumo, mavabyi, ku timeriwa ka gezi, ku pfleriwa ka mati, xiyimo xo chavisa xa maxele, tinghozi ta xintumbuluko, nyimpi, tinyimpi to lwa ni mpfumo, mpfilupfilu kumbe xitereka xa machudeni na swo yelana na swona.
- 10.5.19 Ndlela ya vukorhokeri ni muxaka wa ntsariso ni ndlela leyi mudyondzi a nga Yi hlawula na vuswikoti bya ku nghena xikolo swi nga va ni ku hambana Ni matshamelo ya swilo eka 10.5.18 la henhla swi nga sivela leswaku swi nga koteki.
- 10.5.20 Kontraka leyi yi nga kota ku cincywa kumbe ku suriwa ntsena loko swi endlwa hi ku tsala papilla le ri nga ta amukeriwa hi hinkwavo lava nga ndzeni na vona va amukela va sayina. A ku nga pfumeleriwa ku tlula nawu wa hina, timfanelo ta hina ti ta va tano handle ko va ku tsariwili ku thlela ku sayiniwa hi hinkwavo la va khumbiwaka hi kontraka leyi. Kambe vanhu la va khumbekaka va pfumela ku lemuka leswaku ku cinca ka milawu ya hina ku ta boha ni ku sungula ku va ni matimba eka nthlanu wa masiku ya vhiki endhaku ka ku tivisiwa ka ku cinca eka portal ya machudeni.
- 10.5.21 Ku va hi ku nyika switirhisiwa swo dyondza hi swona, mpfumelelo wo nghena eka tikhomputa ni le ka muako kunwe ni kuku nyika mbuyelo wa dyondzo, hi fanele hi lulamisa vixokoxoko bya mavito ya wena. Swinwana swa kona l vito, nomboro ya pasi, tinomboro ta foni. Hi nge kombeli na kambe vixokoxoko bya wena ku tlula leswi hi nga na swona ku va hi yisa emahlweni vutihlamuleri ni swiboho swa hina ku ya hi kontraka leyi.
- 10.5.22 U hi nyika mpfumelelo ku teka ni ku hundzisa timhaka ta vuxokoxoko bya wena kunwe na ku nchuncha mahungu lawa loko swi fambelana ni tidyondzo kumbe swiboho swa xinawu kumbe hi timhaka ta xihatla ntsena, ntsena loko u hi nyika mpfumelelo u ntshunxekile, u nga susumetiwi kumbe ku kondleteriwa kumbe ku tshikeleriwa.
- 10.5.23 Hi ta nyikela hi vuxokoxoko by wena eka tindhawu tinwana ta swiyenge mintlawu leyi fumaka, vakorhekeri, ntsena loko swi laveka eka vona va kota ku tirha mintirho ya vona.
- 10.5.24 Wena (ku katsa na mudyondzi) u hi nyika mpfumelelo ku va hi ku rhumela mahungu ya lembe – dyondzo kumbe swa timali, minkarhi ya madyondziselo, migingiriko ya le khampasini, na manwana mahungu yo fambelana, hi ta tirhisa ti khomputa, hi ta rhumela mahungu hi selefoni (text message) ni hi imeyili (email).
- 10.5.25 Hi nga rhumela na switirhisiwa swa ku maketa hi swa ti elektroniki, loko u nga swi tsakeli ku amukela u nga komba ku ala hi ku hlawula xiyenge lexi le xi kombaka ku ala, leswi u nga swi alela siku u sungulaka ku amukela mahungu ya maketini.
- 10.5.26 Hi ta hlayisa vuxokoxoko bya wena hi vukheta na kona hi na vuhlayiseki byo ringanela lebyi hlayisaka mahungu la wa ya faneleke ku sirheleriwa. Loko u lava Mahungu ya hina hi vuxokoxoko ka Switiviso swa Mahungu ya Xihundla ni Nhlayiseko, ha kumeka eka website ya hina eka [www. Advtech.co.za](http://www.Advtech.co.za).
- 10.5.27 U nga tisa xikombelo eka hina ku paluxa vuxokoxoko bya wena lebyi hi nga na byona, kumbe u kombela ku antswiseriwa kumbe ku susa hi tata hi vuntshwa kumbe ku sula vuxokoxoko bya wena, hi ta hatlisa hi ku pfuna eka xikombelo xa wena ku ya hi

mayelana ni pholisi ya Nhlangoane wa The Institute ku ya hi Nawu wa Vuhlayiseki ni Vuxokoxoko Nawu wa 2 wa lembe ra 2000 (POPI Act and the Promotion of Access to Information Act 2 of 2000). Xikombelo xo tano xi ta endliwa ku ya hi matirhiselo la wa ya kumekaka eka Manyuwali ya hina ya PAIA leyi u nga yi kumaka eka website ya hina laha henhla 10.5.26. U nga fanela ku hi tivisa loko ku va ni ku cinca eka vuxokoxoko bya mavito ni tinomboro ta wena hi ku tivisa va xiyenge xa hina la va tirhaka hi swa tikontraka, loko ku va ni ku cinca ko kari.

- 10.5.28 Hi pfumelela machudeni ku tirhisa ndhawu ya hina ya swa ti infomeshini na ti netiweke ku va va endla swa tidyondzo na ku kota ku tirhisana ni machudeni manwana ni vadyondzisi. Kambe hi nga boheka ku Kamba migingiriko ya mahungu leyi mudyondzi leyi a yi endlaka, a yi hlayisaka, a rhumelaka ni ku amukela a tirhisa ti switrhisiwa ni ti netiweke ta hina. leswi swi vula leswaku hi nga landzelerisa, hi nghenelela, hi rhekhoda kumbe hi kambela hinkwayo migingiriko kumbe data, kambe a swi hi bohi ku endla tano. Mudyondzi u pfumela matshamelo lawa.
- 10.5.29 Wa hi pfumelela nakambe ku tirhisa ntirho wihi kumbe wihi wa Mudyondzi (ku katsa ni ntirho lo wu nga ngenela mphikizano wihi Kumbe wihi wa hina) ku ya hi swa maketini ni ti promoshini.
- 10.5.30 U nyika mpfumelelo wo hetiseka leswaku hi nga tirhisa xifaniso xa Mudyondzi eka migingiriko ya hina yinwana ni yinwana ku katsa ni ya Swa social media.
- 10.5.31 Hi nga yisa xivilelo eka hinkwaswo le swi fambelanaka ni matikhomele, ku tshova milawu, rihanyu (laha ku nga va ku ni nghozi le yi hi yi lemukaka) hi nga tivisa mutswari, muyimeri wa mutswari, kumbe muhakeri wa tidyondzo, kumbe unwana ni unwana loyi a nga na matimba , na kambe u hi nyike mpfumelelo ku endla swiviko swo tano loko u amukela kontraka leyi. Leswi swi nga katsa ni vuxokoxoko bya wena.
- 10.5.32 Papila ra wena ra dyondzo ri ta va ni mahungu hinkwawo la wa ya lavekaka ku fambisisa ku katsa mafambelo ya dyondzo ni ntirho wa wena wa tidyondzo ni ku tikarhatela timodulu hinkwato ku katsa ni xitatimente xa matikhomelo ku ya hi mahanyelo handle ka loko wo una rhekodo ya ku tshinyiwa, xitatimente xa mahanyelo la manene a xi nga humesiwi.
- 10.5.33 Ku ya hi mayelana wa Nawu wa Mafambiselo ya vanhu vo huma handle ka tiko (Immigration Act 13 of 2002) Vadyondzi la va humaka ematikweni ya le handle va nga ri vatshami va Afrika Dzonga va fanele ku kuma visa ya ku pfumelerwa ku dyondza, yi va pfumelela nkarhi wo ringanela ku heta tidyondzo ta vona, visa yi kumeka eka Ndzawulo Wa Tiko Xikaya (SA Department of Home Affairs) va ta fanela ku ti hakelela. Visa yi fanele ku pfumelelana ni va Huvo yo tiyimela hi yoxe ya Dyondzo eAfrika Dzonga (The Independent Institute of Education (Pty) Ltd.) Loko va mfumo va humesa visa, ya vo tsutsuma tinyimpi etikweni ra ka vona, marhefuji, kumbe va xiyimo xo yelana na swona, va tele ku dyondza, loko visa yo tekiwa yi pfariwa, kumbe visa yi nga pfuxetiwanga, kontraka leyi yi ta yimisiwa xikanwe kanwe. Mali ya xikombelo na timali tinwana a ti nga riheriwi. Leswi swi vula leswaku wa ha ta boheka ku hakela mali hinkwayo ya xikweleti xa kontraka. Hi ta kunguhata ku thleriseka mali ya wena hinkwayo loko u hi rhumela vumboni bya leswaku u aleriwile ku kuma visa kumbe ku kombela visa ya asayilamu a yi pfuxetiwanga.

MILAWU YA NTSARISO 2022 14072021

- 10.5.34 Machudeni yo huma ematikweni ya le handle la va nga titsarisela tidyondzo va ri kaya va boheka ku lulamisa timfanelo ta visa yo nghena eAfrika Dzonga tani hi loko swi nga laveka eka progreme.
- 10.5.35 A hi endli switshembiso, kumbe ku tiyisisa kumbe ku va vayimeri va machudeni eka ku humelela, ku pasa, kumbe ku feyila, na matirhelo ya machudeni eka tidyondzo le ti va nga ti hlawulela tona.
- 10.5.36 Hi lava leswaku machudeni va nghenelela migingiriko eka tiprogreme ni ku nghenelela milawu ku ya hi The Institute. Hi na timfanelo ku hetisa kontraka hi nkarhi wo kari loko mudyondzi a nga endli tano.
- 10.5.37 Kontraka ya ku boha loko u yi amukerile. I nawu wa ntsariso leswaku ti dokumente le ti lavekaka ku hetisisa ntsariso ti fika eka hina, hina hi ta amukela tidokumente leti.
- 10.5.38 Kontraka leyi yi ta hlamuseleka mayelana ni nawu wa tiko ra Riphabliki Ya Afrika Dzonga.
- 10.5.39 Vanhu la va khumbekaka eka nawu wa ku teka goza wa Khoto ya Majistrata / muavanyisi ku va ni ku teka goza mayelana ni nawu lowu tekiwaka ku tshinya ntlawa wihi kumbe wihi lowu hambanaka ni ntlawa wunwana ku ya hi kontraka leyi.
- 10.5.40 Mintlawa, ku katsa ni mudyondzi, va hlawula ti adirese ta vona ta switarata mayelana niku tisa vukorhokeri ni switiviso swa nawu ni ku hanagalasa mahungu (domicillum citandi et executandi) hi ku ya hi kontraka leyi:
- a) Mintlawa hinkwayo eka ntwanano lowu, ku katsa ni xichudeni: Adirese na tinomboro ta foni lomu a kumekaka kona, tani hi leswi nga nyikiwa na ku pfumelelana na hina eka sisteme ya vadyondzi
  - b) The Institute: ADvTECH House, Inanda Greens Office Park, 54 Wierda Road West, Wierda Valley, Sandton, 2196 (tsala mfungho leswaku ku ta amukela Murhangeri – Nkulu – Director wa The Institute).

Munhu loyi a amukelaka kontraka leyi wa boheka ni ku tshembisa leswaku u hlayile kontraka leyi na swona wa yi twisisa, na kambe u na matimba ku amukela nkoka wa kontraka ni swiboho swa mafambiselo ya kontraka leyi. Munhu loyi a amukelaka kontraka leyi u tiva leswaku mudyondzi u ta fanela ku amukela mafambiselo ku suka loko a nghenela portal ya machudeni ro sungula. Loko u klika “Ndza amukela “wena u (i) yimela ni ku tiboha leswaku u hlayile na ku twisisa milawu leyi ku ya hi Milawu ya Ntsariso na kambe. (ii) u kombisa ku pfumela ka wena ku ya hi Milawu ya Ntwanano na swona u bohiwa hi yona na kambe (iii) kombisa leswaku mudyondzi u tiva xiboho ni nkoka wa ntwanano wa milawu leyi mudyondzi u fanela ku kombisa ku pfumela hi ku amukela milawu ley eka portal ya machudeni.